

Revisionsrapport

Ulrika Rosander
Charlie Lindström

Februari 2018

Granskning av nämnd- och bolagsprotokoll utifrån bestämmelser i kommunallagen

Lilla Edets kommun

Innehållsförteckning

1.	Inledning	1
1.1.	Bakgrund	1
1.1.	Revisionsfråga	1
1.2.	Revisionskriterier	1
1.3.	Kontrollmål	1
	Avgränsning och metod	2
2.	Lagar och interna dokument	3
2.1.	Kommunallagen	3
2.1.1.	Nämndprotokollens utformning	3
2.1.2.	Ansvar för nämndprotokoll	3
2.1.3.	Kommunstyrelsens uppsiktsplikt	3
2.1.4.	Laglighetsprövning	4
2.1.5.	Anmälan av delegationsbeslut	4
2.2.	Interna riktlinjer för protokoll	4
3.	Iakttagelser och revisionell bedömning	5
3.1.	Nämndernas protokoll uppfyller kommunallagens krav	5
3.1.1.	Bedömning	6
3.2.	Nämndernas protokoll är informativa och skrivna på ett lättförståeligt sätt samt är utformade så att kommunmedborgare kan utnyttja möjligheten att laglighetspröva beslut	7
3.2.1.	Bedömning	8
3.3.	Nämndernas protokoll är utformade så att kommunstyrelsen kan uppfylla sin uppsiktsplikt ändamålsenligt	8
3.3.1.	Bedömning	8
3.4.	Bolagsprotokollen är informativa och skrivna på ett lättförståeligt sätt samt är utformade så att kommunstyrelsen kan uppfylla sin uppsiktsplikt ändamålsenligt	9
3.4.1.	Bedömning	9
3.5.	Bedömning av revisionsfråga	10
3.6.	Bedömningar mot kontrollmål	11
3.7.	Rekommendationer	12

1. Inledning

1.1. Bakgrund

I kommunallagen stadgas vad kommunala nämndprotokoll ska innehålla. Vidare gäller enligt kommunallagen att varje medlem av en kommun har rätt att få lagligheten av kommunens beslut prövad genom att överklaga beslut hos förvaltningsrätten. Detta resulterar i att protokoll från nämnderna måste vara utformade på ett sätt som ger kommunmedlemmar tillräcklig information för att de ska kunna utnyttja sin rätt att laglighetspröva. Detta ställer krav på språk, uppställningar och förmåga att i korta drag ge läsaren en god uppfattning av ärendet.

En kommuns nämndprotokoll ska därför utformas i enlighet med kommunallagens bestämmelser om protokoll samt vara så utformade att kommunmedlemmar kan utnyttja sin möjlighet att laglighetspröva beslut. Framhållas ska att kommunallagens krav på nämndprotokolls utformande inte är gällande för styrelseprotokoll i kommunala bolag och beslut fattade i kommunala bolag kan inte heller laglighetsprövas. Detta innebär att utformningen av styrelseprotokoll inte är föremål för samma krav som utformningen av nämndprotokoll.

Enligt kommunallagen gäller emellertid att kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas och bolagens verksamhet. Nyssnämnda ger uttryck för kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnder och bolag. Kommunstyrelsen ska uppmärksammat följa de frågor som kan ha inverkan på kommunens ekonomiska ställning samt hos fullmäktige göra de framställningar som behövs. Kommunstyrelsen får från övriga nämnder och bolag begära in de upplysningar som de behöver för att fullgöra sitt uppdrag.

Detta innebär att både kommunens nämnder och bolag måste utforma sina protokoll på ett sätt som möjliggör för kommunstyrelsen att fullfölja sin uppsiktsplikt enligt kommunallagen.

Revisorerna i Lilla Edets kommun har uppdragit åt PwC att granska om nämndprotokollen överensstämmer med kommunallagen samt om nämnd- och bolagsprotokoll är ändamålsenliga för att möjliggöra kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

1.1. Revisionsfråga

Utformar nämnderna och bolaget sina protokoll på ett ändamåls- samt lagenligt sätt?

1.2. Revisionskriterier

Bedömningsgrunderna för granskningen utgörs av följande revisionskriterier:

- Kommunallagen
- Eventuella anvisningar/riktlinjer inom kommunen

1.3. Kontrollmål

Granskningen utgår ifrån följande kontrollmål:

- Uppfyller nämndernas protokoll kommunallagens krav samt är utformade så att kommunmedborgare kan utnyttja möjligheten att laglighetspröva beslut?
- Är protokollen informativa och skrivna på ett lättförståeligt sätt?

- Är nämnd- och bolagsprotokoll utformade så att kommunstyrelsen kan uppfylla sin uppsiktsplikt ändamålsenligt?

Avgränsning och metod

Granskningen avgränsas till perioden 2017 och avser kommunstyrelsen och samtliga sex övriga nämnder ett kommunalt bolag.

Granskningen utförs genom en analys av insamlade protokoll för berörda nämnder och bolag samt eventuellt styrande dokument.

Då kommunallagens krav på protokoll inte är gällande för bolagsprotokoll har granskningen för att särskilja bedömningen av nämnd- och bolagsprotokoll delat upp kontrollmålen enligt följande:

- Uppfyller nämndprotokollen kommunallagens krav på protokoll?
- Är nämndprotokollen informativa och skrivna på ett lättförståeligt sätt samt utformade så att kommunmedborgare kan utnyttja möjligheten att laglighetspröva?
- Är nämndprotokollen utformade så att kommunstyrelsen kan uppfylla sin uppsiktsplikt ändamålsenligt?
- Är bolagsprotokollen informativa och skrivna på ett lättförståeligt sätt samt utformade så att kommunstyrelsen kan uppfylla sin uppsiktsplikt ändamålsenligt?

Nämns ska att bedömningen om nämndprotokollen är informativa och skrivna på ett lättförståeligt sätt även är en del av bedömningen om protokollen är utformade så att kommunstyrelsen kan uppfylla sin uppsiktsplikt ändamålsenligt. Detta då protokoll som inte är informativa och skrivna på ett lättförståeligt sätt inte heller kan anses möjliggöra för kommunstyrelsen att uppfylla sin uppsiktsplikt ändamålsenligt. Med det sagt finns det ytterligare aspekter att beakta vid bedömning av om protokollen är utformade på sådant sätt att kommunstyrelsen kan uppfylla sin uppsiktsplikt ändamålsenligt, varför vi valt att separera de två kontrollmålen.

Vad gäller prövningen av ändamålsenlighet och laglighet av bolagsprotokollen avgränsas granskningen till att bedöma protokollen utifrån kommunallagens bestämmelser. Huruvida protokollen är i enlighet med ABL kommer således inte bedömas.

Från och med 2018-01-01 trädde en ny kommunallag i kraft, kommunallag (2017:725), men då granskningen avser period innan ikraftträdandet har vi utgått från då gällande lagstiftning, kommunallag (1991:900). Nämns ska att en tillämpning av kommunallag (2017:725) inte hade påverkat granskningens bedömningar och slutsatser.

2. Lagar och interna dokument

2.1. Kommunallagen

2.1.1. Nämndprotokollens utformning

Protokollets utformning i kommunallagens 5 kap 57-62 §§ ställs de juridiska kraven på protokollen. Reglerna ska tillämpas på både kommunfullmäktige, nämnder och styrelse (KL 6 kap 30 §). Protokollen ska redovisa:

- vilka förslag och yrkanden som har lagts fram och inte tagits tillbaka,
- i vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut,
- genomförda omröstningar och hur de har utfallit,
- vilka beslut som har fattats,
- vilka ledamöter som har deltagit i besluten och hur de har röstat vid öppna omröstningar, samt
- vilka reservationer som har anmälts mot besluten

Ett protokoll ska justeras senast fjorton dagar efter sammanträdet på det sätt som nämnden har bestämt. Senast andra dagen efter det att protokollet har justerats ska justeringen tillkännages på kommunens anslagstavla. Av tillkännagivandet ska framgå var protokollet finns tillgängligt samt vilken dag det har anslagits. Bevis om anslagsdag ska tecknas på protokollet eller utfärdas särskilt. Anslaget om protokolljusteringen måste vara uppsatt på anslagstavlan under hela klagotiden (3 veckor) för att överklagningstiden ska löpa ut.

De juridiska kraven på protokollet är att betrakta som minimikrav. Protokollen bör alltid innehålla den information som allmänheten, förtroendevalda och tjänstemän behöver för att förstå vad ärendena handlar om.

I syfte att underlätta för den som läser protokollet på en dataskärm eller liknande är det lämpligt att i början av protokollet ha en ärendelista som visar vilka ärenden som varit föremål för behandling.

2.1.2. Ansvar för nämndprotokoll

Ansvar att föra protokoll ligger formellt på ordförande även om protokollets förande och hantering praktiskt sköts av nämndsekreteraren eller annan tjänsteman. Det är därför ordförande som svarar för protokollets riktighet.

2.1.3. Kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Enligt 6 kap. 1 § KL gäller att kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Syftet med uppsiktsplikten är att kommunstyrelsen, på ett systematiskt sätt ska kunna följa utvecklingen inom kommunen samt de kommunala bolagen. Kommunstyrelsen ska se till att få nödvändig information om verksamheten så att kommunstyrelsen kan vidta åtgärder om det uppstår avvikelser i verksamheterna. Viktigt är även att kommunstyrelsen ska följa de frågor som kan ha inverkan på kommunens ekonomiska ställning varför nämnder och bolag bör redovisa ekonomiska överväganden och effekter av beslut när detta är relevant.

Nämnd ska att då kommunstyrelsen efter genomförd uppsiktsplikt ska kunna besluta huruvida kommunala bolags verksamhet varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna

kan krav ställas på att protokollen ska vara informativa och skrivna på ett lättförståeligt sätt. Detta ligger även i linje med att kommunala bolag vårdar kommunala angelägenheter som allmänheten ska ha insyn i.

Utifrån uppsiktplikten kan således krav ställas på nämnd- och bolagsprotokolls utformning då protokollen utgör en regelbunden insyn i nämndernas och bolagens verksamhet som kommunstyrelsen ska använda som verktyg för sin uppsiktspflicht.

2.1.4. *Laglighetsprövning*

Enligt 10 kap. 1 § KL gäller att varje medlem av en kommun har rätt att få lagligheten av kommunens beslut prövad genom att överklaga dem hos förvaltningsrätten. Ett laglighetsprövat beslut ska upphävas av domstol om det exempelvis strider mot lag. Då kommunala beslut ofta följer av protokoll är därför avgörande att kommunmedlemmar genom att läsa ett protokoll kan anses få tillräcklig information om beslutet för att få uppfattning om de vill laglighetspröva eller inte. Av denna anledning kan krav på nämndprotokollen även ställas utifrån kommunmedlemmars rätt att laglighetspröva beslut.

Beslut i kommunala bolag kan inte laglighetsprövas enligt KL men då kommunstyrelsen årligen ska fatta beslut om uppsiktspflicht avseende de kommunala bolagen enligt 6 kap 1a § KL, ges kommunmedlemmar möjlighet att laglighetspröva detta beslut. Således skapas i och med reglerna om uppsiktspflicht en besvärsmöjlighet gällande bolagens verksamhet. Kommunmedlemmar ges därför en möjlighet att laglighetspröva om de exempelvis, till skillnad från kommunstyrelsen, inte anser att ett bolag bedrivit sin verksamhet i enlighet med det fastställda kommunala ändamålet.

2.1.5. *Anmälan av delegationsbeslut*

Enligt 6 kap 33 § KL gäller att en nämnd får uppdra åt ett utskott, åt en ledamot eller ersättare eller åt en anställd hos kommunen eller landstinget att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Beslut som har fattats med stöd av nyssnämnda ska anmälas till nämnderna, som bestämmer i vilken ordning detta skall ske.

Det finns två syften med att anmäla delegationsbeslut, det ena är i informationssyfte och det andra är att klargöra under vilken tidsrymd beslutet är möjligt att laglighetspröva. Anmälan protokollförs och anslås sedan på kommunens anslagstavla. Det blir härigenom möjligt för kommunmedlemmar att följa ett enskilt ärendes beslutsprocess.

Besvärstiden på tre veckor löper från och med att protokollet innehållande anmälan av delegationsbeslut anslås på kommunens anslagstavla. Ett uteblivet anslag innebär därför att besvärstiden börjar löpa.

2.2. *Interna riktlinjer för protokoll*

Lilla Edets kommun har tagit fram dokumentet *Regler och riktlinjer för effektiv ärendehantering och nämndadministration*. Av dokumentet framgår att protokollen ska innehålla vad som framgår av KL:s krav på protokoll. Vidare har framgått att kommunens ärendehanteringssystem innehåller enhetliga protokollsmallar som nämnderna kan använda. Det kommunala bolaget arbetar dock inte i samma ärendehanteringssystem varför inte heller samma protokollsmall används.

3. Iakttagelser och revisionell bedömning

3.1. Nämndernas protokoll uppfyller kommunallagens krav

Nedan jämförs kommunstyrelsens (KS), individnämndens (IN), kultur- och fritidsnämndens (KFN), miljö- och byggnadsnämndens (MBN), omsorgsnämndens (ON), tekniska nämndens (TN) och utbildningsnämndens (UBN) protokoll utifrån ett antal kriterier som bör uppfyllas för att protokollen ska betraktas som tillfredsställande utifrån KL. När ”-” anges, saknas uppgift i protokollet för att besvara frågorna.

	KS	IN	KFN	MBN	ON	TN	UBN
Framgår vilka ledamöter och ersättare som tjänstgjort och vilka ärenden som handlagts?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Framgår förslag och yrkanden från ledamöter som inte tagits tillbaka?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Framgår i vilken ordning ordföranden lagt fram förslag till beslut?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Framgår vilka beslut som fattats?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Framgår vilka ledamöter som har deltagit i besluten?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Framgår genomförda omröstningar och hur de utfallit?	Ja	-	-	-	Ja	-	Ja
Framgår hur ledamöterna har röstat i omröstningar?	Ja	-	-	-	-	-	Ja
Redovisas delegationsbeslut?	Redovisas i beslutsunderlag	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Redovisas reservationer korrekt?	Ja	Ja	Ja	Ja	-	-	Ja
Redovisas jävssituationer?	Ja	-	Ja	Ja	-	-	Ja
Finns bevis om anslagsdag?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

3.1.1. Bedömning

Kontrollmålet, att nämndprotokollen uppfyller kommunallagens krav på protokoll, bedöms huvudsakligen vara uppfyllt.

Med ovan lista som utgångspunkt kan vi konstatera vid genomgång av nämndernas protokoll att KL:s krav på protokoll huvudsakligen efterlevs. Vad gäller de kolumner som är obesvarade så har vi följt upp dessa och fått bekräftat av tjänsteman att det är få omröstningar, reservationer och anmälda jäv i nämnderna men att det protokollförs i förekommande fall i enlighet med KL.

Vad gäller redovisning av delegationsbeslut har vi inte utifrån protokollen kunnat följa vilka delegationsbeslut som är fattade inom KS. I KS:s protokoll hänvisas under ärendet *Delegationsbeslut* till att en sammanställning av delegationsbeslut redovisats för nämnden men besluten går inte att följa utifrån protokollen.

Vi anser att under förutsättning att det finns delegationsbeslut att redovisa så ska dessa beslut också framgå av protokollet. Till den del delegationsbeslut redovisas i bilaga är av vikt att bilagan medföljer protokollet. Detta måste anses följa av att anmälan av ett delegationsbeslut ska protokollföras. Det blir härigenom möjligt för kommunmedlemmar att följa ett enskilt ärendes beslutsprocess när protokollet justerats och sedermera anslås på kommunens anslagstavla.

Jämförelsevis kan nämnas KFN:s protokoll där ärendet *Delegationsbeslut* följs av en kolumn med diarienummer, rubrik och datum för specifikt delegationsbeslut.

3.2. Nämndernas protokoll är informativa och skrivna på ett lättförståeligt sätt samt är utformade så att kommunmedborgare kan utnyttja möjligheten att laglighetspröva beslut

Nedan jämförs kommunstyrelsens (KS), individnämndens (IN), kultur- och fritidsnämndens (KFN), miljö- och byggnadsnämndens (MBN), omsorgsnämndens (ON), tekniska nämndens (TN) och utbildningsnämndens (UBN) protokoll utifrån ett antal kriterier som granskningen anser bör uppfyllas för att protokollen ska betraktas informativa, lättförståeliga samt utformade så att medborgare kan utnyttja möjligheten att laglighetspröva beslut.

	KS	IN	KFN	MBN	ON	TN	UBN
Är protokollen överskådliga och går att hitta i?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Är besluten tillräckligt tydliga?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Återges en tydlig beskrivning av ärenden?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Är rubrikerna tydliga?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Är språket lättförståeligt?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Finns innehållsförteckning/ ärendeförteckning?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Finns protokollen på hemsidan?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

3.2.1. *Bedömning*

Kontrollmålet, att nämndprotokollen är informativa och skrivna på ett lättförståeligt sätt samt är utformade så att kommunmedborgare kan utnyttja möjligheten att laglighetspröva beslut, *bedöms vara uppfyllt.*

Först och främst ska framhållas att fråga huruvida protokollen är informativa och skrivna på ett lättförståeligt sätt och fråga huruvida protokollen är utformade så att kommunmedborgare kan utnyttja möjligheten att laglighetspröva måste anses följa samma bedömning. Mer konkret, om protokollen är informativa och skrivna på ett lättförståeligt sätt måste de anses utformade på sådant sätt att kommunmedborgare också kan utnyttja möjligheten att laglighetspröva beslut. Detta då avgörande för att en kommunmedborgare ska kunna bedöma huruvida denne vill överpröva ett beslut är att tillräcklig information om ärendet finns i protokollet samt att språket i protokollet är sådant att det går att förstå vad som beslutats och varför. Granskningen bedömer därför att protokollen uppfyller kontrollmålet.

Vad gäller ovanstående lista framgår att en bedömningsgrund varit om innehållsförteckning/ärendeförteckning finns i nämndprotokollen. Det finns inget uttryckligt krav på att detta ska finnas i protokoll men en innehållsförteckning utgör emellertid en enkel åtgärd för att uppnå en översiktlighet över behandlade ärende och utgör därför en service både internt för kommunen och extern för medborgare. Nämnas ska vidare att läsaren ofta endast är intresserad av ett eller några ärenden/beslut varför en innehållsförteckning underlättar för läsaren.

Granskningen vill också framhålla att det utgör en god service att protokollen finns på kommunens hemsida. Detta underlättar också för kommunens tjänstemän som i mindre utsträckning behöver ägna sig åt att behandla begäran om utlämnande av protokollen.

3.3. *Nämndernas protokoll är utformade så att kommunstyrelsen kan uppfylla sin uppsiktsplikt ändamålsenligt*

3.3.1. *Bedömning*

Kontrollmålet, att nämndprotokollen är utformade så att kommunstyrelsen kan uppfylla sin uppsiktsplikt ändamålsenligt, *bedöms huvudsakligen vara uppfyllt.*

Inledningsvis ska nämnas att bedömning av detta kontrollmål har likheter med bedömningen under 3.2.1, det vill säga att för att kommunstyrelsen ska kunna fullgöra uppsiktsplikten förutsätts att protokollen är informativa och skrivna på ett lättförståeligt sätt. Med detta sagt är också av vikt utifrån kommunstyrelsens uppsiktsplikt att nämndprotokollen innehåller tydliga beskrivningar av ärendena samt vilka beslut som nämnderna fattar. I det avseendet bedömer vi att nämndprotokollen uppfyller kontrollmålet.

Utifrån uppsiktsplikten är emellertid också angeläget att kommunstyrelsen kan följa vilka ekonomiska följder ett beslut får för nämndens verksamhetsområde när detta är relevant. Granskningen har inte identifierat att ekonomiska överväganden och följder behandlas i tillräcklig omfattning i protokollen. Att tydligt redovisa ekonomiska överväganden och följder av beslut tillför en tydlighet över vilka överväganden nämnden gjort vid beslut. Detta ökar vidare kommunstyrelsens insyn genom protokollen och ger således en mer heltäckande bild av nämndernas verksamhet och beslut däri. Av denna anledning kan kontrollmålet inte anses helt uppfyllt.

3.4. *Bolagsprotokollen är informativa och skrivna på ett lättförståeligt sätt samt är utformade så att kommunstyrelsen kan uppfylla sin uppsiktspflicht ändamålsenligt*

3.4.1. *Bedömning*

Kontrollmålet, att bolagsprotokollen är informativa och skrivna på ett lättförståeligt sätt samt utformade så att kommunstyrelsen kan uppfylla sin uppsiktspflicht ändamålsenligt, *bedöms inte vara uppfyllt.*

Utifrån ovanstående kontrollmål anser granskningen att krav kan ställas på protokollen att de innehåller tydlig information om ärendet, relevanta överväganden för beslutet, ekonomiska följder av beslutet för bolagets verksamhet samt själva beslutet.

Granskningen kan konstatera att det utifrån bolagets protokoll är svårt att få en uppfattning om de ärenden som behandlats på sammanträden samt vilka överväganden som ligger bakom styrelsens beslut. Detta då granskningen anser att protokollen är för kortfattade. Vidare framgår ibland ytterst lite bakgrundsinformation om ärendena och ibland ingen bakgrundsinformation alls. Utifrån nyssnämnda kan inte protokollen anses informativa. Protokollen kan inte heller i sin nuvarande form anses tillföra tillräcklig mycket information som erfordras för att kommunstyrelsen, utifrån protokollen, ska kunna uppfylla uppsiktspflichten ändamålsenligt. Protokollen utgör en viktig del vid uppfyllelse av uppsiktspflichten då det ger en regelbunden insyn i bolagets verksamhet. Med nuvarande protokoll bedömer vi därför att kommunstyrelsen i flera fall löpande behöver inhämta kompletterande information exempelvis genom ägarsamråd eller motsvarande om bolagens verksamhet för att kunna uppfylla sin uppsiktspflicht ändamålsenligt.

Granskningen har inget att anmärka på vad gäller språket i protokollen då språket bedöms lättförståeligt och korrekt.

Vi är medvetna om att det av flera skäl kan vara svårt att bedriva verksamhet på en konkurrensutsatt marknad och även förhålla sig till offentlighetsprincipen. Detta kan ofta resultera i att protokoll i kommunala bolag blir kortfattade och inte ger sådan insyn i bolagens verksamhet som kommunstyrelsen erfordrar för att uppfylla sin uppsiktspflicht ändamålsenligt. Framhållas ska emellertid att offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) (OSL) har bestämmelser dels till skydd för kommunala bolags ekonomiska intressen och dels till skydd för kommunala bolags affärsmotparter.

Exempelvis kan nämnas 19 kap 1 § OSL enligt vilken sekretess gäller i en myndighets affärsverksamhet, för uppgifter om myndighetens affärs- eller driftförhållanden, om det kan antas att någon som driver en likartad rörelse gynnas på myndighetens bekostnad om uppgiften röjs. Som myndighet räknas i detta fall även kommunala bolag. Om bestämmelsen är tillämplig kan kommunala bolag således sekretessbelägga sådana uppgifter om de begärs ut. I 31 kap OSL återfinns bestämmelser till skydd för enskild affärsmotparts ekonomiska intressen.

Ovanstående innebär således att det finns system för att kommunala bolag ska kunna föra informativa styrelseprotokoll och sedan sekretesspröva uppgifter enligt OSL för att skydda antingen sina egna ekonomiska intressen eller sina affärsmotparters om protokollen begärs ut.

Med detta sagt kan emellertid vara motiverat att ett bolags styrelseprotokoll är kortfattade, under förutsättning att kommunstyrelsen säkerställer att få löpande

insyn i bolagens verksamhet på andra sätt. Om kommunstyrelsen emellertid inte har ett system för att säkerställa löpande insyn utöver bolagens styrelseprotokoll blir betydelsen av informativa styrelseprotokoll stor.

3.5. *Bedömning av revisionsfråga*

Revisionsfrågan för denna granskning är om nämnderna och bolaget utformar sina protokoll på ett ändamåls- samt lagenligt sätt. Som redan framgått har granskningen bedömt nämndprotokoll för sig och bolagsprotokoll för sig då olika krav ställs på nämndprotokoll och bolagsprotokoll. Vad gäller nämndprotokollen bedömer vi att de huvudsakligen utformas på ett lagenligt sätt. Vidare bedömer vi att protokollen är ändamålsenliga men att ekonomiska överväganden och följder inte behandlas i tillräcklig omfattning i protokollen. Detta begränsar enligt oss kommunstyrelsens insyn genom protokollen. I denna del finns således förbättringsmöjligheter avseende nämndprotokollen.

Vi bedömer att bolagsprotokollen inte i sin nuvarande form kan anses tillföra tillräcklig mycket information som erfordras för att kommunstyrelsen, utifrån protokollen, ska kunna uppfylla uppsiktsplikten ändamålsenligt. Av denna anledning bedömer vi att protokollen inte utformas så att protokollen kan anses ändamålsenliga utifrån kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

3.6. Bedömningar mot kontrollmål

Kontrollmål	Kommentar
Nämndprotokoll uppfyller kommunallagens krav på protokoll	<p>Huvudsakligen uppfyllt</p> <p>Granskningen har vid genomgång av nämndernas protokoll inte identifierat något som avviker från KL:s krav på protokoll förutom vad gäller redovisning av delegationsbeslut i KS.</p> <p>Till den del delegationsbeslut redovisas i bilaga är av vikt att bilagan medföljer protokollet. Detta måste anses följa av att anmälan av ett delegationsbeslut ska protokollföras. Det blir härigenom möjligt för kommunmedlemmar att följa ett enskilt ärendes beslutsprocess när protokollet justerats och sedermera anslås på kommunens anslagstavla.</p> <p>Vi anser därför att kontrollmålet är huvudsakligen uppfyllt.</p>
Nämndprotokoll är informativa och skrivna på ett lättförståeligt sätt samt är utformade så att kommunmedborgare kan utnyttja möjligheten att laglighetspröva	<p>Uppfyllt</p> <p>Avgörande för att en kommunmedborgare ska kunna bedöma huruvida denne vill överpröva ett beslut är att tillräcklig information om ärendet finns i protokollet samt att språket i protokollet är sådant att det går att förstå vad som beslutats och varför. Granskningen bedömer att protokollen uppfyller kontrollmålet.</p>
Nämndprotokoll är utformade så att kommunstyrelsen kan uppfylla sin uppsiktspflicht ändamålsenligt	<p>Huvudsakligen uppfyllt</p> <p>Granskningen bedömer att protokollen innehåller tydliga beskrivningar av ärendena samt vilka beslut som fattas. Granskningen har dock inte identifierat att ekonomiska följder behandlas i tillräcklig omfattning i protokollen. Av denna anledning bedömer granskningen att kontrollmålet inte kan anses helt uppfyllt.</p>
Bolagsprotokollen är informativa och skrivna på ett lättförståeligt sätt samt är utformade så att kommunstyrelsen kan uppfylla sin uppsiktspflicht ändamålsenligt	<p>Inte uppfyllt</p> <p>Vi konstaterar att det utifrån bolagets protokoll är svårt att få en uppfattning om de ärenden som behandlats på sammanträden samt vilka överväganden som ligger bakom styrelsens beslut. Detta då vi anser protokollen är för kortfattade. Granskningen anser detta vara en brist.</p>

3.7. *Rekommendationer*

- Granskningen rekommenderar att kommunen kompletterar dokumentet *Regler och riktlinjer för effektiv ärendehantering och nämndadministration* med att nämnderna ska redovisa ekonomiska överväganden och följder i protokollen. Genom denna åtgärd kan säkerställas att kommunstyrelsen får tillräcklig information om nämndernas verksamhet genom protokollen och därav kunna fullfölja sin uppsiktsplikt ändamålsenligt. Att införa en stående rubrik i nämndprotokollen som avser justs ekonomiska följder kan tillföra en tydlighet vilka ekonomiska överväganden nämnden gjort vid beslut och vilka effekter beslutet får för nämndens verksamhet. Detta skulle således utöka kommunstyrelsens insyn genom protokollen och således ge kommunstyrelsen en mer heltäckande bild av nämndernas verksamhet och beslut däri.
- Granskningen rekommenderar kommunstyrelsen att antingen tillse att bolagets protokoll innehåller tillräcklig information för att styrelsen ska erhålla löpande insyn i verksamheten alternativt att kommunstyrelsen tillser att erhålla tillräcklig information från bolaget på annat sätt, exempelvis genom ägarsamråd eller motsvarande för att kunna uppfylla uppsiktsplikten ändamålsenligt.

2018-02-16

Ulrika Rosander

Projektledare

Fredrik Carlsson

Uppdragsledare